

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 19 декември 2011 година

относно Рамковата програма на Европейската общност за атомна енергия за ядрени изследвания и обучение (2012—2013 г.)

(2012/93/Евратом)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 7 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия, представено след консултация с Научния и технически комитет,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

като има предвид, че:

(1) Съвместните национални и европейски усилия в областта на научните изследвания и обучението са от съществено значение за насърчаване и гарантиране на икономическия растеж и благополучието на гражданите на Европа.

(2) Рамковата програма на Европейската общност за атомна енергия за ядрени изследвания и обучение (2012—2013 г.) (наричана по-нататък „Рамковата програма“), следва да допълва други дейности на Европейския съюз в областта на научноизследователската политика, които са необходими за изпълнението на стратегия „Европа 2020“, приета от Европейския съвет на 17 юни 2010 г., и по-специално свързаните с образованието, обучението, конкурентоспособността и иновациите, промишлеността, заетостта и околната среда.

(3) Рамковата програма следва да се основава на постиженията на Седмата рамкова програма, приета с Решение 2006/970/Евратом на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската общност за атомна енергия (Евратом) за ядрени изследвания и обучение (2007—2011 г.) ⁽³⁾, като същевременно се отделя необходимото засилено внимание на ядрената безопасност, за да допринесе за задаване на нова насока на ядрените изследвания. Рамковата програма следва също така да допринесе за създаването на европейското научноизследователско пространство и за развитието в Европа на икономика и общество, основани на знанието.

(4) Рамковата програма следва да допринесе за създаването на Съюза за иновации — една от водещите инициативи на „Европа 2020“, приета със заключенията на Съвета от заседанието на 25 и 26 ноември 2010 г., посредством повишаване на съревнованието за върхови научни постижения и ускоряване внедряването на ключовите иновации в областта на ядрената енергия, а именно в термоядрения синтез и ядрената безопасност, с цел да се преодолеят предизвикателствата в областта на енергетиката и изменението на климата.

(5) В контекста на енергийната политика за Европа на заседание от 8 и 9 март 2007 г. Европейският съвет потвърди, че всяка държава-членка решава сама дали да разчита на ядрената енергетика и изтъкна, че това решение следва да се вземе в контекста на по-нататъшно подобряване на ядрената безопасност и управлението на радиоактивните отпадъци. Наред с това се отчита фактът, че понастоящем ядрената енергетика играе ролята на „преходна технология“ в някои държави-членки.

(6) Независимо от потенциалното въздействие на ядрената енергетика върху енергийните доставки и икономическото развитие, тежките ядрени аварии могат да застрашат човешкото здраве. Ето защо в Рамковата програма следва да се обърне възможно най-голямо внимание на аспектите на ядрената безопасност и, когато е уместно, ядрената сигурност. Аспектите на сигурността в Рамковата програма следва да се ограничават до преките действия на Съвместния изследователски център (JRC).

(7) Европейският стратегически план за енергийните технологии (план SET), установен в заключенията на Съвета от 28 февруари 2008 г., ускорява разработването на пакет от нисковъглеродни технологии. На заседание от 4 февруари 2011 г. Европейският съвет постигна съгласие, че Съюзът и неговите държави-членки ще насърчават инвестициите във възобновяеми, безопасни и устойчиви нисковъглеродни технологии, както и че ще насочат вниманието си към изпълнение на техническите приоритети, набелязани в план SET.

(8) Общността е създадала единна и напълно интегрирана изследователска програма в областта на термоядрения синтез, която има водеща роля в международен план в разработването на термоядрения синтез като източник на енергия.

(9) Въз основа на Решението на Съвета от 20 декември 2005 г. на 11 май 2006 г. Общността се присъедини

⁽¹⁾ Становище от 17 ноември 2011 г. (все още не публикувано в Официален вестник). Становище, прието след незадължителна консултация.

⁽²⁾ ОВ С 318, 29.10.2011 г., стр. 127. Становище, прието след незадължителна консултация.

⁽³⁾ ОВ L 400, 30.12.2006 г., стр. 60.

към Рамковото споразумение за международно сътрудничество в областта на научните изследвания и развитието на Международния форум за поколение IV (GIF). GIF координира многостранното сътрудничество в научните изследвания по предварителното проектиране на редица усъвършенствани ядрени системи, като също така цели подготвянето на реакция на опасения по повод ядрената безопасност, отпадъците, разпространението и общественото мнение, които са от значение за Рамковата програма.

- (10) В заключенията на Съвета относно нуждата от професионални умения в ядрената област, приети на неговото заседание от 1 и 2 декември 2008 г., се признава, че поддържането на високо ниво на обучение в ядрената област в Общността е от решаващо значение.
- (11) През 2010 г. Комисията получи окончателните доклади за външна оценка на изпълнението на дейностите на Общността в областта на ядрените изследвания и резултатите от тях за периода 2007—2009 г., които обхващат както преки, така и непреки действия.
- (12) Създаването на международен термоядрен експериментален реактор (ITER) в Европа в съответствие със Споразумението от 21 ноември 2006 г. за създаване на Международна организация по термоядрена енергия ITER за съвместно изпълнение на проекта ITER ⁽¹⁾ следва да бъде основната характеристика на научните изследвания в областта на термоядрения синтез по Рамковата програма.
- (13) Дейностите на Общността за подпомагане на създаването на ITER, по-специално за изграждането на ITER в Кадараш, и провеждането на научноизследователски и развойни дейности, свързани с технологията на ITER, през срока на Рамковата програма следва да бъдат управлявани от Европейското съвместно предприятие за ITER и развитието на термоядрената енергия (термоядрен синтез за енергия) в съответствие с Решение 2007/198/Евратом на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за ITER и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото ⁽²⁾.
- (14) При научните изследвания в рамките на Рамковата програма следва да се спазват основните етични принципи, включително залегналите в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (15) С настоящото решение следва да се установи финансовият пакет за целия период на Рамковата програма, която да служи като основна референтна сума за бюджетния орган при годишната бюджетна процедура по смисъла на точка 37 от Междунституционалното споразумение от 17 май 2006 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията за бюджетната дисциплина и доброто финансово управление ⁽³⁾.
- (16) JRC следва да допринася за оказване на съобразена с потребителите научно-техническа подкрепа за определянето, изготвянето, изпълнението и мониторинга на политиките на Съюза, при което се отделя голямо внимание на научните изследвания в областта на безопас-

ността и сигурността. В това отношение JRC следва да продължи да работи като независим референтен център за наука и технологии в Съюза, в областите на специалната му компетентност. По-специално JRC следва да разполага с необходимия капацитет за предоставяне на независим научно-технически експертен опит в областта на ядрените инциденти и аварии.

- (17) С оглед извличането на взаимна полза е важно европейските научни изследвания да имат международно и световно измерение. Рамковата програма следва да е отворена за участие както на държави, които са сключили необходимите споразумения за тази цел, така и на образувания от трети държави и на международни организации за научно сътрудничество — на равнище проекти и при съблюдаване на изискването за взаимна полза.
- (18) Рамковата програма следва да допринася за разширяването на Съюза, като предоставя научно-техническа помощ на държавите кандидатки за прилагането от тяхна страна на достиженията на правото на Съюза и за тяхното интегриране в Европейското научноизследователско пространство.
- (19) В Съобщението на Комисията от 26 март 2009 г. относно неразпространението на ядрени оръжия се признава ролята на JRC в научните изследвания и обучението в сферата на ядрената сигурност.
- (20) В съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности ⁽⁴⁾, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности ⁽⁵⁾ и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) ⁽⁶⁾, следва да се вземат подходящи мерки за предотвратяване на нередности и измами и за възстановяване на изгубени, неправомерно изплатени или нецелесъобразно използвани средства,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приемане на Рамковата програма

Приема се многогодишна рамкова програма за ядрени изследвания и обучение (наричана по-нататък „Рамкова програма“) за периода от 1 януари 2012 г. до 31 декември 2013 г.

Член 2

Цели

1. Рамковата програма има общите цели, посочени в член 1 и член 2, буква а) от Договора, като в нея се отделя специално

⁽¹⁾ ОВ L 358, 16.12.2006 г., стр. 62.

⁽²⁾ ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58.

⁽³⁾ ОВ C 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

⁽⁶⁾ ОВ L 136, 31.5.1999 г., стр. 8.

внимание на ядрената безопасност, ядрената сигурност и радиационната защита и същевременно с това допринася за създаването на Съюза за иновации и доразвива европейското научноизследователско пространство.

2. Рамковата програма обхваща изследванията, техническото развитие, международното сътрудничество, разпространението на техническа информация, експлоатационната дейност и обучението в Общността, които предстои да бъдат обособени в две специални програми.

3. Първата специална програма обхваща следните непреки действия:

- а) изследвания на енергията от термоядрен синтез с цел разработване на технология за енергиен източник, който е безопасен, устойчив, щадя околната среда и е икономически жизнеспособен;
- б) ядрено делене, безопасност и радиационна защита с цел повишаване на безопасността на ядреното делене и на други употреби на лъчението в промишлеността, медицината и управлението на радиоактивните отпадъци.

4. Втората специална програма обхваща пряката научноизследователска дейност на Съвместния изследователски център (JRC) в областта на управлението на радиоактивни отпадъци, въздействието върху околната среда, сигурността и безопасността.

5. Целите и общите насоки на двете специални програми са изложени в приложение I.

Член 3

Максимална сума и дялове, определени за всяка специална програма

Максималната сума за изпълнението на Рамковата програма е 2 560 270 000 EUR. Тази сума е разпределена, както следва:

а) за специалната програма, посочена в член 2, параграф 3, която се осъществява посредством непреки действия:

- изследвания на енергията от термоядрен синтез 2 208 809 000 EUR ⁽¹⁾;
- ядрено делене, безопасност и радиационна защита 118 245 000 EUR;

б) за специалната програма, посочена в член 2, параграф 4, която се осъществява посредством преки действия:

- ядрени дейности на JRC 233 216 000 EUR.

Подробните правила за финансовото участие на Общността в Рамковата програма са изложени в приложение II.

Член 4

Защита на финансовите интереси на Съюза

Във връзка с действията на Общността, финансирани по настоящото решение, регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 и (Евратом, ЕО) № 2185/96 се прилагат за всяко нарушение на разпоредбите на правото на Съюза, включително за нарушения на договорните задължения по Рамковата програма, които са резултат от действие или бездействие на стопански субект и които ощетяват или могат да ощетят общия бюджет на Европейския съюз или управляваните от Европейския съюз бюджети чрез неоправдани разходи.

Член 5

Основни етични принципи

Всички научноизследователски дейности по Рамковата програма се провеждат в съответствие с основните етични принципи.

Член 6

Мониторинг, оценка и преглед

1. Комисията осъществява непрекъснат и системен мониторинг на изпълнението на Рамковата програма и на специалните програми към нея и редовно изготвя доклади и разпространява резултатите от него. В началото на 2013 г. на Съвета се представя специален мониторингов доклад относно изпълнението на дейностите в областта на ядрената безопасност и сигурност по Рамковата програма.

2. След приключване на Рамковата програма, до 31 декември 2015 г. Комисията организира външна оценка от независими експерти на нейната обосновка, изпълнение и резултати. Комисията съобщава на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите заключенията от тази оценка, придружени с нейните забележки.

Член 7

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 19 декември 2011 година.

За Съвета
Председател
M. KOROLEC

⁽¹⁾ В рамките на тази обща сума се отделя достатъчно финансиране за дейностите, различни от изграждането на ITER, изброени в приложение I.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

НАУЧНИ И ТЕХНОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ, ТЕМИ И ДЕЙНОСТИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Рамковата програма е организирана в две части, които съответстват, от една страна, на „непреките“ действия за изследване на енергията от термоядрен синтез, както и на ядреното делене и радиационната защита, а от друга — на „пряката“ научноизследователска дейност на СИЦ.

I.A. НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ЕНЕРГИЯТА ОТ ТЕРМОЯДРЕН СИНТЕЗ

Цел

Развиване на база от знания за ITER и създаването му като основна стъпка към създаване на прототипни реактори за електроцентрали, които са безопасни, устойчиви, щадят околната среда и са икономически жизнеспособни.

Обосновка

Термоядреният синтез може да допринесе значително за осигуряването на устойчиви и сигурни енергийни доставки за Съюза до няколко десетилетия напред. Неговото успешно разработване би осигурило енергия, която е безопасна, устойчива и екологосъобразна. Дългосрочната цел на европейските изследвания в областта на термоядрения синтез, на която са подчинени всички дейности във връзка с термоядрения синтез в държавите-членки и асоциираните трети държави, е съвместното създаване на прототипни реактори за електроцентрали, които отговарят на тези изисквания и са икономически жизнеспособни.

Стратегията за постигане на дългосрочната цел включва като първи приоритет изграждането на ITER (основно експериментално съоръжение, което ще демонстрира научната и техническата приложимост на енергията от термоядрен синтез), последвана от изграждането на демонстрационна електроцентрала, основана на термоядрения синтез (DEMO). Изграждането на ITER ще бъде придружено от специална програма за подкрепа на НИРД за ITER и ограничени дейности, свързани с необходимите за DEMO технологии и физични познания.

Глобалното измерение на НИРД е заложено в Споразумението от 21 ноември 2006 г. за създаване на Международната организация по термоядрена енергия (ITER) за съвместно изпълнение на проекта ITER и Договора между правителството на Япония и Общността за съвместно изпълнение на дейностите на базата на по-широк подход в областта на изследванията на енергията от термоядрен синтез ⁽¹⁾.

Международното сътрудничество се осъществява и посредством осем двустранни споразумения за сътрудничество в областта на термоядрения синтез, които са в сила между Общността и трети държави.

Дейности

1. Създаване на ITER

Това включва дейности за съвместното създаване на ITER, по-специално ръководство на Международната организация за ITER и Европейското съвместно предприятие за ITER, осигуряване на управление и персонал, обща техническа поддръжка и административно обслужване, изграждане на оборудване и инсталации и подкрепа за проекта по време на изграждането.

2. НИРД в подготовка на експлоатацията на ITER

Програма със специална насоченост в областта на физиката и технологиите ще използва Съвместния европейски тороид (JET) и други съответни магнитни задържащи устройства за ITER. Тя ще оценява специфични ключови технологии за ITER, ще обединява проектни възможности за ITER и ще подготвя експлоатацията на ITER.

3. Ограничени технологични дейности в подготовка на DEMO

Допълнително ще бъдат разработвани материали за термоядрен синтез и ключови технологии за термоядрен синтез, като ще продължи също така работата на екипа, който подготвя изграждането на Международното съоръжение за облъчване на материали за термоядрен синтез.

4. НИРД в дългосрочен план

Ще бъдат проведени ограничени дейности във връзка с усъвършенстване проектирането на схеми за магнитно задържане (съсредоточени върху подготовката за експлоатацията на стеларатор W7-X), както и теория и моделиране, насочени към задълбочено познаване на поведението на плазмата при термоядрен синтез.

5. Човешки ресурси, образование и обучение

С оглед на непосредствените и средносрочните нужди на ITER, както и по-нататъшното развитие на термоядрения синтез, ще бъдат предприети инициативи за обучаване на „поколението на ITER“ с цел осигуряване на достатъчно специалисти с подходящи умения и висококвалифицирано обучение и опит.

⁽¹⁾ ОВ L 246, 21.9.2007 г., стр. 34.

6. Инфраструктури

ITER ще представлява нова научноизследователска инфраструктура с подчертано европейско измерение.

7. Промисленост и процеси на технологичен трансфер

Необходими са нови организационни структури за бързо предаване на европейската промисленост на иновациите, получени от ITER. Това ще бъде задача на Форума за иновации в областта на термоядрения синтез, който ще разработи пътна карта на технологиите в областта на термоядрения синтез и инициативи за развитие на човешките ресурси с акцент върху иновациите и потенциал за създаване на нови продукти и услуги.

I.B. ЯДРЕНО ДЕЛЕНЕ, БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННА ЗАЩИТА

Цел

Създаване на стабилна научно-техническа база с цел ускоряване на практическото развитие за по-безопасното управление на дълго живеещи радиоактивни отпадъци, като се повишава по-специално безопасността⁽¹⁾, като същевременно се допринася за ефективно използване на ресурсите и ефективност на разходите на ядрена енергия и се осигурява стабилна и социално приемлива система за защита на човека и околната среда от въздействието на йонизиращото лъчение.

Обосновка

Ядрената енергия е една от темите в дебата относно борбата с изменението на климата и намаляването на зависимостта на Европа от вноса на енергия. В по-широкия контекст на намиране на устойчив енергиен микс за бъдещето, чрез своите научноизследователски дейности Рамковата програма ще допринесе и за дебата относно ползите и ограниченията на енергията, получена от ядрено делене, за нисковъглеродната икономика. Посредством гарантирането на още по-високи равнища на безопасност по-усъвършенстваните ядрени технологии биха могли да предложат възможност за съществени подобрения в ефикасността и използването на ресурсите и да генерират по-малко отпадъци в сравнение с настоящите системи. На аспектите на ядрената безопасност и сигурност ще бъде отделено възможно най-голямо внимание.

Необходими са допълнителни усилия, за да се гарантира, че изключителните постижения на Общността в областта на безопасността ще продължат и че подобряването на радиационната защита и напред ще бъде приоритет. Оперативната безопасност на реакторите и управлението на дълго живеещите радиоактивни отпадъци са ключови въпроси, по които се провежда непрекъсната работа на техническо равнище, но са необходими и съвместни политически и обществени усилия. Във всички случаи на използване на радиация както в индустрията, така и медицината, първостепенният принцип е защита на човека и околната среда. Всички засегнати тематични области се отличават с първостепенна задълженост за гарантиране на високи равнища на безопасност.

След началото на Седмата рамкова програма на Евратом бяха предприети три значими европейски съвместни инициативи в ядрената наука и ядрените технологии. Това са Технологичната платформа за устойчиво развита ядрена енергетика (SNETP), Технологичната платформа за прилагане на геоложко погребване на радиоактивни отпадъци (IGDTP) и Мултидисциплинарната европейска инициатива за ниски дози (MELODI). Дейностите на SNETP и на IGDTP в много голяма степен съответстват на приоритетите на стратегическия план за енергийни технологии, а основната група от организации на SNETP отговарят за изпълнението на ESNII — Европейската индустриална инициатива за устойчив ядрен разпад. Те обхващат дейности, които са част от Рамковата програма, особено доколкото става дума за ядрена безопасност.

Налице е нарастващо взаимодействие между SNETP, IGDTP и MELODI и други форуми на заинтересовани участници на равнище на Съюза като Европейския форум за ядрена енергия (ENEF) и Европейската група на високо равнище за ядрена безопасност и управление на отпадъците (ENSREG), като ще бъдат търсени и други подходящи взаимодействия чрез дейностите по Рамковата програма, като същевременно се напомня, че разработването на стоки и продукти от ядрения сектор, следва да бъде финансирано от същия сектор.

Рамковата програма се характеризира с първостепенна грижа за насърчаване на високи равнища на безопасност, като се взема предвид и международният контекст. С нея също така ще продължи да се оказва подкрепа за инициативи, за да се гарантира, че съоръженията, обучението и възможностите за обучение в Европа продължават да бъдат подходящи с оглед на текущата насоченост на националните програми и в най-голям интерес на целия Съюз, особено по отношение на ядрената безопасност и радиационната защита. Повече от всичко друго това ще гарантира поддържането на съответната култура на безопасност.

Дейности

1. Управление на крайни радиоактивни отпадъци

Ориентирани към изпълнението научноизследователски дейности по оставащите ключови аспекти на дълбокото геоложко погребване на отработено гориво и на дълго живеещи радиоактивни отпадъци, наред с демонстриране, в подходящи случаи, на технологиите и безопасността, за подпомагане на изграждането на общо европейско виждане по основните проблеми, свързани с управлението на отпадъците от изхвърлянето до погребването им.

⁽¹⁾ Всяка научноизследователска дейност в областта на ядрената сигурност е обхваната от раздел II „Ядрени дейности на Съвместния изследователски център (СИЦ)“.

2. Реакторни системи

Научни изследвания в подкрепа на безопасната експлоатация на всички съответни реакторни системи (включително съоръженията, свързани с горивния цикъл), които се използват в Европа, или, доколкото е необходимо за поддръжане на достатъчно богат експертен опит в областта на ядрената безопасност в Европа, на тези видове реактори, които биха могли да се използват в бъдеще, като се обърне изключително внимание на аспектите на безопасността, включително към всички аспекти на горивния цикъл, като разделяне и преобразуване. Съпътстващи мерки за подпомагане на дебата за устойчив енергиен микс в Европа.

3. Радиационна защита

Научни изследвания, по-специално на рисковете от ниски дози, на медицинските приложения и на управлението на аварии с цел да се осигури научна база за стабилна, справедлива и социално приемлива система на защита, като бъдат взети предвид и ползите от използването на радиация в медицината и промишлеността.

4. Инфраструктури

Подкрепа за използването и непрекъснатата наличност на ключови научноизследователски инфраструктури в горепосочените приоритетни тематични области и сътрудничество между тях.

5. Човешки ресурси и обучение

Подкрепа за запазването и по-нататъшното развитие на научната компетентност и човешкия капацитет, за да се гарантира наличието на подходящо квалифицирани изследователи, инженери и служители в ядрения сектор в дългосрочен план.

II. ЯДРЕНИ ДЕЙНОСТИ НА СЪВМЕСТНИЯ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР (JRC)

Цел

Специалната ядрена програма на СИЦ има за цел изпълнение на задълженията за НИРД съгласно Договора, като се обръща особено внимание на ядрената безопасност и радиационната защита, и оказване на подкрепа на Комисията и на държавите-членки в областите на гаранциите и неразпространението, управлението на отпадъците, безопасността на ядрените инсталации и на горивния цикъл, радиоактивността в околната среда и радиационната защита. СИЦ следва допълнително да засили ролята си на европейски еталон за разпространението на информация, обучение и образование за професионалисти и млади учени, особено в областта на ядрената безопасност и сигурност и радиационната защита.

Обосновка

Налице е ясна необходимост за развиване на познания, умения и компетентност за осигуряване на необходимите най-висши независими и надеждни експертни познания в подкрепа на политиките на Съюза в областта на безопасността на ядрените реактори и горивния цикъл, както и на ядрените гаранции и сигурност. Съобразената с потребителите подкрепа за политиката на Съюза, подчертана в мисията на СИЦ, ще бъде допълнена с проактивна роля в Европейското научноизследователско пространство при предприемане на висококачествени научноизследователски дейности в тясно сътрудничество с отрасъла и други организации, както и с развитие на мрежи с обществени и частни институции в държавите-членки.

Дейности

1. „Управление на ядрени отпадъци и въздействие върху околната среда“ ще бъде насочена към намаляване на несигурността и решаването на неразрешени въпроси, свързани с погребването на отпадъци, за да се разработят ефективни решения за управлението на високоактивните ядрени отпадъци съгласно двете основни възможности (пряко погребване или разделяне и преобразуване). Ще бъдат развивани и дейности за подобряване на разбирането и моделирането на физиката, химията и основните свойства на актинидните материали, както и на базата данни, съдържаща изключително точни ядрени референтни данни, за приложения както в ядрената енергетика, така и в други области (напр. в медицината). С цел разширяване на усилията за радиационна защита ще се извършва по-нататъшно разработване на модели на околна среда на разпръскване на радиоизотопи, съчетано с експериментална работа по наблюдение на радиоактивността в околната среда в подкрепа на хармонизирането на националните процеси и системи за наблюдение.
2. Ядрената безопасност ще допринесе за провеждането на научни изследвания на безопасността на горивните цикли, насочени предимно върху безопасността на настоящите реактори в Съюза. Научните изследвания ще се насочат и към безопасността на реакторите на нови иновативни проекти, безопасността и контрола на иновативните горивни цикли, процеси на по-голяма дълбочина на горене или нови видове горива. Научните изследвания ще се насочат и към разработването на изисквания за безопасност и на усъвършенствани методи за оценяване на реакторни системи от значение за ядрената безопасност в Европа. Освен това СИЦ ще координира европейския принос към инициативата за НИРД на Международния форум за поколение IV, като изпълнява ролята на обединяващ фактор и разпространява научните изследвания в тази област. Нещо повече, той ще осигурява научни становища относно ядрени инциденти и аварии.
3. „Ядрена сигурност“ ще осигури допълнителна подкрепа за изпълнението на ангажиментите на Общността, по-специално за разработването на методи за контрол на съоръженията, свързани с горивния цикъл, за прилагането на допълнителния протокол, включително вземане на проби от околната среда и интегрирани гаранции, както и за предотвратяване на отклоняването на ядрени и радиоактивни материали, свързано с незаконния трафик на такива материали, включително ядрени експертизи.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СХЕМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Въз основа на правилата за участие, определени за изпълнението на Рамковата програма, Общността ще подкрепя научно-изследователски дейности и дейности за техническо развитие, включително демонстрационни дейности в рамките на специалните програми, чрез редица схеми за финансиране. Тези схеми ще се използват, самостоятелно или съвместно, за финансиране на различни категории действия, провеждани през целия период на Рамковата програма.

1. СХЕМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ В ОБЛАСТТА НА ТЕРМОЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ

В областта на научните изследвания на термоядрената енергия особеното естество на тези дейности изисква специални правила. Финансова подкрепа ще се осигурява за дейности, провеждани въз основа на процедури, определени в:

- 1.1. договорите за асоцииране между Комисията и държави-членки или напълно асоциирани трети държави или между Комисията и образувания в държави-членки или в напълно асоциирани трети държави за изпълнение на част от програмата на Общността за научни изследвания на термоядрената енергия в съответствие с член 10 от Договора;
- 1.2. Европейското споразумение за разработване на термоядрен синтез — многостранно споразумение, сключено между Комисията и организации от държавите-членки или действащи от тяхно име, и асоциирани трети държави, за осигуряване, наред с останалото, на рамка за по-нататъшни научни изследвания на технологията на термоядрения синтез в асоциираните организации и в промишлеността, използването на съоръженията на JET и европейския принос за международното сътрудничество;
- 1.3. Европейското съвместно предприятие за ITER, въз основа на членове 45—51 от Договора;
- 1.4. международните споразумения между Общността и трети държави, обхващащи дейности в областта на научните изследвания и развитието на термоядрената енергия, по-специално споразуменията, свързани с ITER и широко-обхватния подход;
- 1.5. всяко друго многостранно споразумение, сключено между Общността и асоциирани организации, по-специално Споразумението за мобилност на персонала;
- 1.6. действия със споделяне на разходите за насърчване и принос към научните изследвания на термоядрената енергия с органи в държавите-членки или в асоциираните към Рамковата програма трети държави, с които няма договор за асоцииране.

Освен посочените по-горе дейности могат да се предприемат действия за насърчване и развитие на човешките ресурси, стипендии, интегрирани инфраструктурни инициативи и специфични дейности за подкрепа, по-специално за координиране на научните изследвания на термоядрената енергия, за предприемане на проучвания в подкрепа на тези дейности и за подкрепа на публикации, обмен на информация и обучение с цел насърчване на трансфера на технологии.

2. СХЕМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ В ДРУГИ ОБЛАСТИ

Дейностите в области, различни от термоядрената енергия, по Рамковата програма ще бъдат финансирани чрез редица схеми за финансиране. Тези схеми ще се използват, самостоятелно или съвместно, за финансиране на различни категории действия, провеждани през целия период на Рамковата програма.

В решенията за специалните програми, работните програми и поканите за представяне на предложения ще се посочва, доколкото е подходящо:

- видът(видовете) схема/и, използвана/и за финансиране на различни категории действия;
- категориите участници (например научноизследователски организации, университети, предприятия, публични органи), които могат да се възползват от тях,
- видовете дейности (научни изследвания, развойни дейности, демонстрации, обучение, разпространение, трансфер на знания и други свързани дейности), които могат да бъдат финансирани.

Ако е възможно да се използват различни схеми на финансиране, работните програми могат да посочват съответната схема за финансиране, по която се отправя покана за представяне на предложения.

Схемите за финансиране са, както следва:

а) За подпомагане на действия, които се провеждат предимно въз основа на покани за представяне на предложения:

1. Колективни проекти

Подкрепа за научноизследователски проекти, осъществявани от консорциум с участници от различни държави, целящи разработване на нови знания, нова технология, продукти или общи ресурси за научни изследвания. Размерът, обхватът и вътрешната организация на проектите могат да са различни за различните области и за различните теми. Проектите могат да са от научноизследователски дейности в малък или среден мащаб до големи интегриращи проекти, които мобилизират значителен обем от ресурси за постигане на определена цел. В работните планове за проектите ще бъде включена подкрепа за обучението и професионалното развитие на научните работници.

2. Мрежи на върхови постижения

Подкрепа за съвместни научноизследователски програми, изпълнявани от редица научноизследователски организации, които обединяват дейностите си в определена област, и осъществявани от научноизследователски екипи в рамките на дългосрочно сътрудничество. Изпълнението на тези съвместни научноизследователски програми ще изисква поемането на официален ангажимент от страна на тези организации. В работните планове за проектите ще бъде включена подкрепа за обучението и професионалното развитие на научните работници.

3. Действия за координация и подкрепа

Подкрепа за дейности за координация или подкрепа на научните изследвания (създаване на мрежи, обмени, трансграничен достъп до научноизследователски инфраструктури, проучвания, конференции, принос по време на изграждането на нови инфраструктури и т.н.) или за насърчване на развитието на човешки ресурси (напр. създаване на мрежи и системи за обучение). Тези действия могат да бъдат проведени и със средства, различни от покани за представяне на предложения.

б) За подкрепа на действията, провеждани въз основа на решения на Съвета въз основа на предложение на Комисията, Общността ще осигурява финансова подкрепа за финансираните от няколко източника широкомащабни инициативи, както следва:

— финансов принос за създаването на съвместни предприятия въз основа на процедурите и разпоредбите в членове 45—51 от Договора;

— финансов принос за разработването на нови инфраструктури от европейско значение.

Общността ще прилага схемите за финансиране в съответствие с разпоредбите на Регламент (Евратом) № 139/2012 на Съвета от 19 декември 2011 г. за определяне на правилата за участие на предприятия, научноизследователски центрове и университети в непреките действия по Рамковата програма на Европейската общност за атомна енергия и за разпространение на резултатите от научните изследвания (2012—2013 г.)⁽¹⁾ относно правилата за участие на предприятията, научноизследователските центрове и университетите, съответните инструменти за държавна помощ, по-специално рамката за държавна помощ за научните изследвания и развойната дейност, както и международните правила в тази област. В съответствие с тази международна рамка ще е необходимо мащабът и формата на финансовото участие да бъдат преценявани според всеки отделен случай, особено ако е налице финансиране от други източници от публичния сектор, включително други източници на финансиране от Съюза като например Европейската инвестиционна банка.

За участниците в непряко действие, провеждано в регион, който изостава в развитието си (региони за сближаване по смисъла на член 5 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд⁽²⁾), включително регионите, които отговарят на изискванията за финансиране от Структурните фондове по целта „Сближаване“, и регионите, които отговарят на изискванията за финансиране от Кохезионния фонд, както и най-отдалечените райони) ще се използва допълнително финансиране от структурните фондове, когато това е възможно и подходящо.

3. ПРЕКИ ДЕЙСТВИЯ — СЪВМЕСТЕН ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР

Общността ще предприема дейности, изпълнявани от JRC, наричани „преки действия“, в съответствие с Решение 2012/95/Евратом на Съвета от 19 декември 2011 г. относно специалната програма, осъществявана посредством преки действия от Съвместния изследователски център, в изпълнение на Рамковата програма на Европейската общност за атомна енергия за ядрени изследвания и обучение (2012—2013 г.)⁽³⁾.

⁽¹⁾ Вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽²⁾ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.

⁽³⁾ Вж. страница 40 от настоящия брой на Официален вестник.